

Zgodnie z prawem, zakazane są porozumienia, których celem bądź skutkiem jest m.in. wyeliminowanie lub ograniczenie konkurencji, polegające w szczególności na ustalaniu cen. Nie jest przy tym istotne, czy planowany cel został osiągnięty i czy porozumienie weszło w życie.

Zgodnie z prawem zмова cenowa należy do najcięższych naruszeń prawa antymonopolowego, za co uczestnicy mogą zostać ukarani kwotą do 10 proc. ubiegłorocznego przychodu. Uczestnicy zмów, którzy chcą uniknąć sankcji finansowej mogą skorzystać z programu łagodzenia kar. W ramach programu przedsiębiorca, który dostarczy istotne informacje o istnieniu porozumienia, a nie był jego inicjatorem może ubiegać się nawet o całkowite umorzenie od kary.

Skala zjawiska jest ogromna. W 2009 roku Urząd prowadził 37 postępowań dotyczących zмów, zakończył – 18.

Do niedozwolonych porozumień ograniczających konkurencję najczęściej dochodzi na rynkach sektora budowlanego. W ciągu ostatnich pięciu lat UOKiK wydał 15 decyzji w sprawach zмów przedsiębiorców w tej branży, dotyczących m.in. ustalania cen sprzedaży cementu, farb i lakierów, płytek ceramicznych, dachówek ceramicznych, rynien czy materiałów ściennych.

Najwyższa w historii Polski kara za zмowę cenową (2009)

Maksymalne kary o łącznej wysokości ponad 411 mln zł za uczestnictwo w kartelu nałożyła Prezes UOKiK na największych producentów cementu. **Siedem spółek Cemex Polska, Dyckerhoff Polska, Grupa Ożarów, cementownie Odra i Warta oraz Góraźdze Cement, których łączny udział w polskim rynku wynosi niemal 100 proc. przez ponad 11 lat dzieliło rynek i ustalało ceny**, wymieniając się w tym celu informacjami poufnymi - wykazało postępowanie.

Do wykrycia zмowy przyczyniły się [informacje](#) dwóch uczestników **największego w historii Polski kartelu**. Już przed trzema laty Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczął postępowanie antymonopolowe w związku z podejrzeniem zawarcia niezgodnego z prawem porozumienia pomiędzy producentami cementu szarego.

900 tys. zł kary za zмowę cenową dla Cersanitu

Producent płytek ceramicznych i gresów Cersanit ustalał ze swoimi dystrybutorami minimalne ceny sprzedaży produktów. Na inicjatora porozumienia Urząd nałożył karę ponad 900 tys. zł.

Postępowanie antymonopolowe w tej sprawie zostało wszczęte pod koniec 2008 roku. Z materiałów zgromadzonych w jego toku wynika, że **spółka Opoczno (w maju 2008 roku została przejęta przez Cersanit, który jest jej następcą prawnym) ustalała w umowach handlowych z odbiorcami hurtowymi ceny płytek ceramicznych i gresów. Zakwestionowane kontrakty obowiązywały od lipca 2006 roku do kwietnia 2007 roku.**

Jak ustalił UOKiK **inicjatorem porozumienia była spółka Opoczno** – producent płytek ceramicznych i gresów, posiadający ogólnopolską sieć dystrybucji. Z materiałów zgromadzonych podczas postępowania wynika, że spółka zobowiązała swoich odbiorców hurtowych do sprzedaży produktów po cenach nie niższych niż 25 proc. od sugerowanych. W przypadku zastosowania mniejszych stawek musieli pisemnie poinformować Opoczno. Zdaniem Prezesa UOKiK zawarte porozumienie w rzeczywistości oznaczało ustalenie minimalnej ceny odsprzedaży na oferowane odbiorcom produkty.

Skutkiem niedozwolonego porozumienia było ograniczenie konkurencji cenowej pomiędzy dystrybutorami. Producent płytek uzyskał bowiem gwarancję utrzymania cen swoich produktów na odpowiednim poziomie, natomiast dystrybutorzy nie musieli obawiać się konkurencji pomiędzy sobą. Negatywne skutki kartelu odczuwalne były przede wszystkim przez kontrahentów dilerów, którzy nie mogli kupić produktów po cenach niższych niż ustalone.

Zmowy cenowe w branży farb i lakierów

Castorama, Praktiker i Tikkurila

Producent farb i lakierów Tikkurila przez sześć lat ustalał z marketami budowlanymi Praktiker i Castorama ceny swoich produktów. To kolejna zмова na tym rynku. Do jej wykrycia przyczyniły się informacje przekazane przez uczestników porozumienia - poinformował UOKiK.

Postępowanie w sprawie zmowy cenowej pomiędzy producentem farb i lakierów Tikkurila (dawniej TBD) oraz dwoma marketami budowlanymi Castorama i Praktikerem zostało wszczęte w grudniu 2006 roku. Z informacji zgromadzonych przez UOKiK wynika, że w latach 2000-2006 przedsiębiorcy ustalali wspólnie poziom minimalnych detalicznych cen odsprzedaży farb i lakierów Tikkurila. Początkowo porozumienie dotyczyło jedynie kilku produktów, z czasem ta liczba wzrosła do około 300 – wśród nich znalazły się takie marki jak: Jedyńka, Beckers, Tikkurila czy Polifarb Dębica. Ustalenia dokonywane były przede wszystkim mailowo pomiędzy osobami zatrudnionymi na wysokich stanowiskach w centralach spółek. Wiadomości elektroniczne przesyłane przez wiele lat w gronie wyznaczonych pracowników stały się głównymi dowodami w prowadzonym przez Urząd postępowaniu. Urząd podaje, iż inicjatorem zmowy była Tikkurila, która kierowała do pozostałych uczestników porozumienia Castorama i Praktikera propozycje określonych cen detalicznych. W przypadku stosowania stawek innych niż ustalone, sklepy narażone były np. na wstrzymanie dostaw czy wzrost ceny zakupu danego produktu. Efektem niedozwolonych działań był brak konkurencji wśród sprzedawców produktów Tikkurila. Sztuczne zawyżanie stawek przez przedsiębiorców posiadających silną pozycję rynkową powoduje bowiem wyższe ceny sprzedaży wewnątrz całej marki. Odczuli to przede wszystkim konsumenci, którzy musieli płacić więcej za farby i lakiery niż w sytuacji niezakłóconej konkurencji. Nielegalne porozumienie było korzystne jedynie dla marketów w nim uczestniczących, unikały one bowiem wojen cenowych oraz mogły liczyć na większą marżę niż w warunkach efektywnej konkurencji. W trakcie postępowania dwóch uczestników porozumienia wyraziło chęć współpracy z UOKiK – prosząc jednocześnie o objęcie ich programem leniency. Pierwszym, który dostarczył informacje o istnieniu kartelu była Castorama. Ponieważ spółka nie zainicjowała porozumienia, zaprzestała udziału w nim, a także przedstawiła istotne i nieznane wcześniej dowody, Prezes UOKiK odstąpił od nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej. Wniosek o objęcie programem leniency – jako druga – złożyła Tikkurila. Informacje przez nią przekazane również okazały się istotne dla udowodnienia zmowy, dlatego sankcja finansowa dla spółki została obniżona i wyniosła ponad 9,3 mln złotych. Ostatni z uczestników porozumienia – Praktiker będzie musiał zapłacić ponad 39 mln złotych. Decyzja nie jest ostateczna. Przedsiębiorcom przysługuje odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Wszyscy uczestnicy kartelu byli już wcześniej karani przez UOKiK za udział w porozumieniach ograniczających konkurencję na rynku farb i lakierów. Castorama i Praktiker uczestniczyli w zмовie wraz z pięcioma innymi marketami budowlanymi (Bricomarche, Leroy Merlin, Nomi, Obi i Platforma) oraz Polifarbem Cieszyn-Wrocław. Castorama ustalała również ceny z innym producentem farb – ICI. Z kolei Tikkurila zobowiązywała swoich dystrybutorów do sprzedaży produktów po ustalonych cenach.

Inna zмова cenowa w branży farb i lakierów

Prezes UOKiK wydała decyzję kończącą prowadzone od grudnia 2007 roku postępowanie antymonopolowe w sprawie **ustalania cen minimalnych przez Fabrykę Farb i Lakierów Śnieżka i jej 55 odbiorców**. Również w tym przypadku podstawą podjęcia działań były informacje uzyskane w trakcie badania rynku – w tym wypadku produkcji i dystrybucji farb i lakierów. Jak ustalił Urząd, w latach 2005-2006, w umowach podpisywanych z dystrybutorami, spółka zobowiązywała ich do stosowania cen minimalnych odsprzedaży swoich produktów. Ponadto kontrakt przewidywał możliwość rozwiązania umowy, gdyby kontrahent nie stosował się do polityki handlowej spółki. Na przedsiębiorców została nałożona **kara w łącznej wysokości 6 mln 733,8 tys. zł**.

Informacja z grudnia 2010 - zmowy cenowe

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczął trzy postępowania wobec firm podejrzanych o zmowy cenowe. Dotyczą one firm: Inco-Veritas, producenta miedzy innymi płynu do mycia naczyń Ludwik, producenta nawozów i środków ochrony roślin spółki Scotts Poland oraz przeciwko Akuna Polska, która zajmuje się sprzedażą suplementów diety. Maciej Chmielowski z biura prasowego UOKiKu wyjaśnia, że podejrzenie dotyczy niedozwolonego ustalania cen, na czym ucierpieli konkurenci przedsiębiorców, a także klienci, którzy byli zmuszeni do płacenia wyższych cen za towary.

Zmowy cenowe - inne przykłady

W czerwcu 2008 roku, na podstawie informacji uzyskanych z ogólnokrajowego badania rynku zamków i zawiasów, zostało wszczęte postępowanie w związku z podejrzeniem zmowy cenowej zawartej przez Gerdę i 45 dystrybutorów jej produktów. Prezes Urzędu stwierdziła, że spółka – co najmniej w latach 2000-2007 – w umowach zobowiązywała swoich partnerów handlowych do ścisłego przestrzegania ustalonych przez siebie cen sprzedaży na poszczególne typy drzwi antywłamaniowych. Jedynie cena ich montażu była wolna od ustaleń kontrahentów. Tym samym doszło do zawarcia niezgodnego z prawem porozumienia. Jak wynika z informacji, które zebrał Urząd, było ono realizowane w praktyce. W przypadku, gdy dystrybutor nie wywiązywał się z narzuconych przez Gerdę warunków, ta zastrzegała sobie prawo do rozwiązania umowy w trybie

natychmiastowym. W wydanej decyzji Urząd nałożył na uczestników porozumienia karę finansową w łącznej wysokości 1 mln 244,8 tys.zł.

Tym razem prezes UOKiK ukarała firmę Plannja i jej kontrahentów za niedozwolone porozumienie na rynku sprzedaży pokryw dachowych.

Plannja zawarła z dziewięcioma kontrahentami niedozwolone porozumienie – uznała Prezes UOKiK. Za ograniczanie konkurencji na rynku sprzedaży pokryw dachowych przedsiębiorcy zapłacą łącznie prawie 90 tys.zł. Blachy dachówkowe są jednym z najpopularniejszych pokryw dachowych. Ich sprzedażą na terenie Polski zajmuje się m.in. Plannja. W związku z podejrzeniem ograniczania przez spółkę konkurencji na rynku, w marcu br. UOKiK wszczął postępowanie antymonopolowe.

Jak wynika z ustaleń Urzędu, swoje produkty Plannja sprzedaje za pośrednictwem sieci odbiorców hurtowych na terenie całego kraju – z każdym z nich jest związana umową. Po analizie dokumentów zebranych w trakcie postępowania, Prezes UOKiK uznała, że spółka ustaliła ze swoimi kontrahentami cenę odsprzedaży blachodachówek ostatecznym odbiorcom, tym samym przedsiębiorcy przekroczyli dozwolone formy współpracy.

Decyzją Prezes UOKiK, Plannja zapłaci ponad 80 tys. zł kary. Jej wysokość uzasadnia relatywnie długi okres uczestnictwa w porozumieniu oraz fakt, że działania dotyczyły praktycznie całego terytorium Polski. Niemniej jednak wzięto pod uwagę zaprzestanie przez spółkę stosowania praktyki oraz aktywną współpracę z Urzędem w trakcie prowadzonego postępowania.

Jednocześnie, po przeanalizowaniu materiału dowodowego, Prezes UOKiK podjęła decyzję o nałożeniu łącznej kary w wysokości 9 tys. zł na: QUEST z Bilczy, SAMSEL SERWIS z Myszyńca, DACH PROFIL z Warszawy, HI-HO z Warszawy, KIM-BUD z Pucka, TRANS-DACH z Kobyłki, BAT z Sierakowic, B.G.J. ze Zgierza oraz INWESTOR z Lublina.

Dell oskarża m.in. Sharpa i Toshiba o zмовę cenową

Trzeci co do wielkości producent komputerów złożył w sądzie w San Francisco pozew przeciw **pięciu firmom produkującym panele LCD**. Dell podejrzewa, że producenci zawarli zмовę cenową.

W sumie o zawarcie porozumienia w sprawie cen Dell podejrzewa pięć firm: **Sharpa, Hitachi, Toshiba, Seiko Epson i HannStar**.

Nokia oskarża producentów LCD o zмовę cenową (2009)

Największy producent komórek twierdzi, że **11 czołowych firm** - w tym LG, Philips, Samsung i Sharp - **zawarło kartel na rynku ciekłokrystalicznych ekranów** m.in. używanych w komórkach. I żąda odszkodowania

Nokia poinformowała we wtorek, że pozwy w tej sprawie złożyła w sądach w Wlk. Brytanii i USA. W sumie wymienia 11 firm, m.in. tak znane, jak: **AU Optronics, Hitachi, LG, Philips, Samsung, Seiko Epson, Sharp czy Toshiba**.

Nokia oskarża je o zawyżanie cen paneli LCD "powyżej poziomu, który obowiązywałby na konkurencyjnym rynku". Zmowa miała trwać przynajmniej przez dziesięć lat - od 1 stycznia 1996 r. do 11 grudnia 2006 r.